

quidam circa gulositatem, quidam circa gloriam mundi hujus. Tales Christi crucem non portant, tales Christi passionem non plorant, tales Christum velatum, conspu- tum, derisum, ligatum, flagellatum, alapatum, spinis co- ronatum, clavis perforatum, aceto et felle potatum, lan- cea perforatum non considerant. O divites, quid agitis? cur superbitis? cur vos extollitis putantes vos esse beatos? an ignoratis, quod nihil infelicius felicitate peccantium? Audite quod dictum est diviti ardenti in flamma: « Recordare » quod recepisti bona in vita tua¹. » Credite ergo, fratres, credite quod hic et in futuro gaudere non potestis. Sunt etiam et alii inter nos, qui, licet divites non sint, divites esse cupiunt. Tales consueti sunt dare ad usuram et rapere; tales miseri sunt in præsenti, et miseriore erunt in futuro; qui licet deprædando et usuram faciendo videantur ditari, de malis tamen acquisitis fere gaudere poterit tertius hæres. « Væ, væ, qui deprædaris, quia et tu nequius depræda- » beris². » Væ qui in præsenti lupus factus es, quia et in futuro esca luporum eris. Tales non solum homines, sed etiam Deum deprædari conantur, ecclesias expoliantes et incendentes. Surgat contra istos Apostolus, et dicat: « Qui » violaverit (1) templum Domini, disperdet eum Dominus³. » Tales, sive clerici, sive laïci sint, lupi rapaces⁴ appellandi sunt, et tanquam lupi a consortio ovium expellendi; « Ne etiam tanquam leo rugiens⁵, » devorent perseverantes in fide; a quibus nos liberet ipse, qui hodie pro salute mundi mori dignatus est. Amen.

¹ Luc. xvi, 25. — ² Isaï. xxxiii, 1. — ³ 1 Cor. iii, 17. — ⁴ Matth. vii, 15. — ⁵ 1 Petr. v, 8.

(1) Cod. voluerit.

SERMO XL.

De Passione Domini IV.

Idem ejus sermonis fons, ac præcedentium, nec dissimi- les illum rejiciendi in appendicem rationes. Legitur enim in Bibl. Ædil., cod. x, fol. 22. Locus ejus post præcedentem cum numero de Passione Domini xi.

SYNOPSIS.

I. Caro ancilla, animæ dominæ vult dominari. II. Quinque ministros habet, qui sunt quinque sensus, quos vicit Christus in cruce. III. Argumento adaptatur Gabaonitarum historia. IV. Et postes agni pascalis sanguine linitæ. V. Et Petro demis- sum linteamen. VI. Nunquam deest persecutio.

I. ANTE Christi passionem, fratres dilectissimi, hostem pessimum (1) habebamus, qui totum orbem subverterat, et cum ancilla esset, dominam (2) tamen inservire coge- bat. Et quæ erat hæc ancilla, nisi Agar caro, quæ semper concupiscebat adversus spiritum? Ideo, fratres, bene dicebat Paganus ille, qui dicebat: « Nulla pugna gravior » illa scilicet quæ inimicum suum portat et pascit, quando » etiam ei omnia bona facit, et ipse mala pro bonis semper » retribuit. » Talis inimicus caro nostra est, quæ quanto magis nutritur, tanto magis gloriatur; quæ quanto magis ei blanditur, tanto magis inflatur, et adversus animam insurgit.

(1) Cod. peximum. — (2) Id. Domina.

II. Quinque enim ministros caro nostra miserrima habet, quibus anima nostra ducitur captivata. Quando enim aliquis peccat, vel videndo capitur, vel audiendo attrahitur, vel odorando allicitur, vel comedendo delectatur, vel tangendo male operatur. Isti enim sunt quinque carnis ministri, qui primum hominem deceperunt in Paradiso, sed prius a debiliore inceperunt, scilicet a muliere, ut parte debiliore. Audite, fratres, audite quomodo mulier quinque sensibus peccavit in Paradiso: primo enim auribus diabolo persuadendo⁽¹⁾, qui ait: «Eritis sicut dii¹». Ecce quomodo per auditum succubuit. Cum enim vidit quod bonum esset lignum et ad vescendum suave, ecce quomodo capta est odoratu. Cum aspexit pulchrum oculis, ecce quomodo illaqueata est visu. Cum enim tulit de fructu et comedit, ecce quomodo manus tetigit, et os comedit. Tactus igitur ministravit, et gustus peccatum consummavit. Prostratum igitur ab origine⁽²⁾ ministri carnis totum mundum subjugaverunt. Sed videns Redemptor humani generis, quod caro tam crudeliter pugnabat adversus⁽³⁾ mundum, quia ipsa ancilla subjugaverat dominam, habuit cum misericordia consilium, ut⁽⁴⁾ ab hac captivitate mundum liberaret, tunicam nostræ mortalitatis induens, ut eam expugnaret et opprimeret, quinque suos ministros debilitaret, ut deinceps posset illi⁽⁵⁾ resisti, et domina famulam suam, ut decet, castigaret, elegitque acerrimam pœnam in qua hostem nostrum vincere posset, ipsumque crucifigeret et ligaret, et nostros quinque sensus puniret. Oculi sole lucidiores caligati et velati sunt, turpitudinem pœnæ et insultantes viderunt, et tenebras mortis senserunt. Aures opprobria audierunt. Os dulcissimum locutum est: «Sitio²»; et aceti et fellis amaritudinem grandem gustavit. Manus, quæ cœlum plasmaverant, in cruce extensæ, perforatæ

¹ Gen. i. 5. — ² Joan. xix, 28.

(1) Cod. est *credendo*. — (2) Id. *prostrata igitur origine*. — (3) Deest *adversus* in cod. — (4) Cod. *quod*. — (5) Id. *sibi*.

sunt. Ibi denique tota Christi caro passa est, ubi tota caro Adæ delectata fuerat. Ecce quomodo caro Christi in cruce debilitata est, ut nostra posthac caro non domina, sed ancilla reputaretur. Ecce quomodo non⁽¹⁾ habemus amplius causam peccandi; ecce quomodo caro ancilla flagellata est; ecce quomodo vetus homo noster crucifixus est. Rogo ergo vos, o fratres, ut ne iterum carnem impinguetis, ne iterum in peccatis alliciat, ne iterum consentiendo ad Tartara deducamur. Ideo Christus eam crucifixit, ut, destructo corpore, amplius non serviamus peccato. Hæc est enim victoria nostra, hæc est lætitia nostra et sempiterna festivitas, ut carnem nostram cum Christo crucifigamus.

III. Hæc crucifixio designata est per Josuë. Legitur enim, quod mortuo Moyse, Josuë, qui in⁽²⁾ terram promissionis populum Judaicum introduxit, gentes⁽³⁾ illius regionis alias destruebat, alias a se⁽⁴⁾ timore avertebat⁽⁵⁾. Contigit tamen quod populus cujusdam magnæ civitatis, quæ Gabaon⁽⁶⁾ vocabatur, cum Josuë fœderatus est. Audientes autem quinque reges illius regionis, quod Gabaonitæ cum Josuë fœdus fecissent, ascenderunt ut expugnarent. Miserunt ergo Gabaonitæ ad Josuë, ut mitteret eis præsidium. Quo audito, aggressus est Josuë quinque reges, et conturbavit eos Dominus a facie Israël. Misit ergo Dominus de cœlo lapides magnos super eos, et multi mortui sunt lapidibus grandinis. Oravit etiam Josuë ut «Sol
» contra Gabaon staret et luna, et non moverentur donec
» filii Israël se plenarie de hostibus suis vindicarent; stetit
» que sol in medio cœli et non festinavit occumbere spatio
» unius diei, nec fuit ante nec postea tam longa dies, obediente Domino voci orantis hominis in terra. Fugerunt
» enim quinque reges et absconderunt se in spelunca: nuntiatum est igitur Josuë, quod in spelunca reges fugientes

(1) Deest *non* in cod. — (2) Deest *in* in cod. — (3) Cod. *et gentes*. — (4) Id. *sibi*. — (5) Id. *advertabat*. — (6) Cod. male *sabaon*, et deinceps *sabaonitæ*.

» latitaverant cum cæteris fugientibus ; præcepitque Josuë
 » reges extrahi de spelunca, et ait ad principes exercitûs sui :
 » Ite et ponite pedes super colla regum istorum , quo factò
 » suspendite eos in quinque stipitibus ; et interfecit eos ,
 » fueruntque suspensi usque ad vesperam. Cumque occum-
 » beret sol , præcepit Josuë ut deponerentur a patibulis, et
 » projecta sunt horum regum corpora in spelunca, in qua
 » latitaverant, et posita sunt saxa magna super cadavera¹. »
 Hæc enim figura pugnae nostræ, fratres charissimi, est,
 quia Josuë Christus est, populus Israël fideles sunt, quos
 Dominus introduxit in terram viventium, quando venit in
 mundum : tunc inimicos nostros debellavit. Gabaonitæ fi-
 deles sunt, qui per fidem Christo associati sunt ; quinque
 reges, quinque sensus sunt, qui animas fidelium subjugare
 conantur ; sed ut fideles Gabaonitæ pugnam sentiunt, ad
 auxilium Josuë, scilicet Christi confugiunt ; Christus vero
 per suos prædicatores quinque reges, scilicet quinque cor-
 poris sensus, aggreditur præstando auxilium resistendi et
 vincendi ; lapides vero qui de cælo descendebant, quid
 aliud sunt quam flagella quibus Deus homines corrigit,
 carnem domat, et sensuum voluptates comprimendo de-
 bilitat ? Sol et luna steterunt spatio unius diei, quia ante-
 quam Christus in mundum veniret, luna, scilicet Ecclesia,
 deficiebat, et non ad occasum tendebat, quia pauci erant
 Christi fideles. Sol, id est, Christus, transibat, quia (1)
 peccaverunt. Tempore gratiæ stetit ipse sol justitiæ, dum
 mentem suorum ardore fidei suæ inflammavit, et status ille
 erat unius diei, id est, toto tempore gratiæ. Quinque enim
 reges latuerunt in spelunca, quia quinque sensus semper
 infra terram demerguntur ; sed Deus extraxit eos a terrenis,
 et suspendit eos in patibulo crucis pœnitentiæ. Tunc bene
 præcepit Josuë, Christus, ut colla pedibus conculcentur,

¹ Josuë. x, 12-27.

(1) Hæc vox, et vox *mentem*, quæ deinde sequitur, vix apparent in cod.,
 et quasi opinando restituuntur.

quando vitia carnis in cruce pœnitentiæ conculcantur. Sed
 circa vesperam de patibulis deponuntur, et in spelunca
 ponuntur, quia post crucis pœnitentiæ quinque regum
 cadavera, scilicet quinque corporis sensus, sic in spelunca
 Ecclesiæ lapidibus Christi obtusi et cooperti sunt, ut non
 viventes, sed quasi mortui existimati sint.

IV. Absit ergo, fratres, gloriari nisi in cruce Domini
 » nostri Jesu Christi¹, » in qua est salus et vita nostra. Claude
 ergo ista quinque ostia, si vis amplecti Christi crucem :
 aspice crucem, salutis nostræ vexillum. Hæc est clavis, quæ
 omnia ostia claudere poteris ; sic ergo ista te semper mu-
 nias, o peccator. Ideo figurative legimus, fratres, quod
 Moyses in Ægypto præcepit sanguine agni liniri (1) et ungi
 duos postes, et super etiam liminare, ne Angelus exter-
 minator intraret². Duo postes, fratres, corpus et anima sunt,
 quæ sunt sanguine Christi, id est, signo crucis, munienda ;
 corpus muniendum est per sacramenti assumptionem, et
 anima per conformitatem. Superliminare frontem nostram
 intelligo, quæ semper signo crucis debet muniri. Quod si
 sic fecerimus, fratres, exterminator Angelus ad nos non
 perveniet. Ad hanc arborem crucis cupiens Dominus as-
 cendere, in Jerusalem ascendit in Dominica Palmarum cum
 lætitia. Eamus ergo et nos cum eo, et crucifigamus car-
 nem nostram. Eamus denique cum lætitia, et suscipia-
 mus improperium mundi pariter cum eo. Moriamur pec-
 catis pro eo, sicut ipse pro peccatis nostris mortuus est.

V. Ideo dictum est Petro in visione, in qua linteamen
 plenum immundis animalibus sibi oblatum est : « Surge,
 » Petre, macta, occide et manduca³ ; » quasi dicatur : Tu
 pastor es, et ideo animalia quæ sunt in liteamine Ecclesiæ,
 quæ immunda sunt, occide ea et macta crucis pœnitentiæ,
 et fac ea tibi similia. Crucifigamus ergo nos ipsi (2) plo-
 rando et gemendo vitia et peccata.

¹ Galat. vi, 14. — ² Exod. xii, 7-13. — ³ Act. x, 13.

(1) Cod. *liniari*. — (2) Cod. *male ipsos*.

VI. Sed dicet quis : Mori pro Christo cupio, sed nulum habeo persecutorem; tempus pacis adesse prospicio : omnes Christum in Africa publice confitentur. O fidelis, numquid adhuc secure vivis? numquid caro non (1) stimulat? numquid mundus non te semper vocat? numquid diabolus ad illicita non provocat? Quomodo ergo persecutores modo non sunt? Sed tamen dicendum est, quod duo sunt martyrii genera, unum siquidem occultum, aliud manifestum. Quod bene ostensum est duobus filiis Zebedæi, quibus dictum est : « Calicem meum bibetis¹; » Et Jacobus gladio mortuus est, quod fuit manifestum martyrium, et Joannes in pace vitam finivit, sine sanguinis effusione, et tamen jejunando, discurrendo, prædicando et laborando, occultum martyrium perpessum fuisse non dubitamus. Semper ergo martyrium est, semper Christi crux parata est. Qui ergo vult Christum sequi, abneget semetipsum, id est propriam carnis voluntatem; et istud est Christi crucem tollere et portare; et istud est ille (2) calix passionis quem David accepturus dicebat : « Calicem salutaris accipiam, et nomen Domini invocabo²; » cujus calicem nos Dominus (3) faciat capere, qui pro salute mundi hodie pendit in ligno Jesus Christus Dominus noster. Amen.

¹ Matth. xx, 23. — ² Psal. cxv, 4.

(1) Deest *non post numquid*, et sic deinceps. — (2) Hæ voces quasi abrasæ in cod., sic videntur restituendæ. — (3) Idem dicendum et de istis *nos Dominus*; forte legendum *quem pro ejus*.

SERMO XLI.

De Passione Domini V.

Ex eodem cod. x, Bibl. Ædil., fol. 22 b educitur hic sermo de quo nihil aliud dicendum occurrit ac de præcedentibus, nisi quod auctor clarius docet semipelagianam doctrinam, quando Latronem gratiam conversionis meruisse asserit aut per se aut per parentum merita. Sit in appendice post præcedentem cum numero de Passione Domini XII.

SYNOPSIS.

I. Christi patientis ad populum suum querelæ. II. Crucifixionis Christi modus. III. Christi derelictio. IV. Duplex voluntas, naturalis et spiritualis. V. Passio Christi per Joseph figurata. VI. Judicium Christi erga Latrones. VII. Joseph iterum gloriæ Christi figura. VIII. Pœnitentia facienda per orationem et confessionem.

I. Div, fratres charissimi, toleravit nos Dominus, et sustinuit, distulitque pœnam inferre; sed videns se (1) frustra nos expectare, prospiciens corda nostra lapidibus duriora perseverare, cupiens *nos tamen* (2) corrigi, clamat et causam tantæ indurationis *quærit*: Popule meus, quid feci tibi? cur me reliquisti? *cur me captivum dimisisti?* cur me velatum non aspexisti? *cur me ligatum non dissolvisti?* cur me famelicum non pavisti? cur mihi sitienti po-

(1) *Se* deest in cod. — (2) Hæ voces *nos tamen*, et cæteræ quæ italicis distinguuntur, opinando restituimus, utpote quæ velustate sint deletæ.

tum non tribuisti : *cur me incarceratum non visitasti ? cur meum caput ad terram inclinatum non tenuisti ? cur me vulnerato (1), mea vulnera non fasciasti ? cur matrem meam fere a cunctis relictam, ad crucem non associasti ? Nihil mali feci tibi, nec in aliquo tibi molestus fui. Numquid non eduxi te de terra Ægypti ? numquid non (2) de terra tenebrarum liberavi te ? numquid non de servitute Babylonis et diaboli, qui a patria expulerat, extraxi te ? Quid ergo commisi, ut me crucifigas ? Dic, si habes aliquid contra me; arguas me, si non feci quod facere debui¹. Numquid et mortuos non tibi resuscitavi ? numquid leprosos non (3) mundavi ? numquid cæcos non illuminavi ? numquid et dæmoniacos non liberavi ? numquid non socrum (4) Simonis a febribus sanavi ? numquid non paralyticum ? numquid non hydropticum ? numquid non hominem languidum per annos triginta octo in momento liberavi ? numquid non filium Reguli ? numquid non servum Centurionis ? numquid non de quinque panibus et duobus piscibus quinque millia hominum satiavi ? numquid non regem me facere voluisti ? Quid ergo facere tibi potui, et non feci ? Responde mihi. Si quid tamen boni feci, non propter meritum tuum hoc feci, nec parentum tuorum, quia pater tuus, primus homo peccavit, et doctores tui sæpe prævaricati sunt in me.*

II. Et licet Dominus in sua passione « Non aperuit os suum, sicut ovis ad occisionem², » tamen hæc verba quæ supra diximus et similia dicere potuisset, dum per viam angariatus esset illa ponderosissima cruce; et sic dicendo pervenerunt ad locum supplicii, et ibidem, fratres, ut arbitror, fixerunt in montis cacumine crucem. Et, ut sanctus martyr Cyprianus dicit, in proprio loco ubi sepultus fuerat pater Adam, et tribus scalis præparatis, quarum

¹ Isai. v, 4. — ² Id. LIII, 7.

(1) Cod. *vulneratum*. — (2) Deest *non post numquid*, et sæpius deinceps. — (3) Cod. *Christi*. — (4) Cod. *male socrum*.

una appodiata erat ad partem dexteram crucis, altera quoque ad sinistram; alteram vero ante faciem crucis paraverunt; et ascendentibus latronibus, uno scalam dextram, et altero sinistram, ministri qui Christum ligatum adhuc juxta crucem tenebant, Christum coram omni multitudine expoliaverunt, et denudatæ sunt carnes Salvatoris tui. Mater vero dolorosa aderat, nec carnem filii cooperire poterat, nec ipsi loqui, nec amplecti, nec eum osculari, sicut pia Mater, videns Filium mori, *facere debebat*. Pensate, fratres, quantus dolor fuit Matris, *cum ita vidit Filium pertractari*. Et capientes Christum Nazarenum, *mediam hanc scalam sic denudatum ascendere fecerunt*. *Latro*, qui a dextera parte stabat, accepit manum, quæ cælum et terram formaverat, et extendens eam, clavum accipiens, *infixit eum*, ut credo, sicut moris erat, et multis ictibus manum Dei perforavit; quod et sic fecit postea et alius. *Tunc ministri, fratres, scalam, in qua pedes Christi quiescebant, levaverunt (1), et sic corpus ponderosum pro nobis peccatoribus in cruce pendeat*. Videntes autem Judæi quod *ad paratum locum pedes (2) non veniebant, ligaverunt funibus illos, et corpus extendentes, fixerunt eos clavis ad terminum, quem voluerunt*.

III. Tunc enim *dinumerata sunt omnia ossa ejus¹*. Tunc etiam (3), ut arbitror, ait Christus *voce magna*: « Deus, Deus meus, respice in me, quare me dereliquisti? Deus meus, clamabo per diem, et non exaudies². » Sed *quomodo fit ut Filius Dei dicat se derelictum a Patre, qui est ei unigenitus et consubstantialis*. Ideo, fratres, scire debetis, quod Deus antiquis *possessionem* temporalium tantum conferebat, copiam scilicet olei, vini et frumenti, et victoriam de inimicis; sed Deus in mundo veniens alia bona promittens, quæ genus humanum per culpam amiserat (4),

¹ Psal. XXI, 18. — ² Ibid. 2, 3.

(1) Cod. *elevaverunt*. — (2) Id. *pedum*. — (3) Id. *enim*. — (4) Id. *admiserat*.

ut ostenderet verbo et exemplo ista temporalia non esse bona, ideo voluit in mundo esse pauper, in tantum ut non habuerit ubi reclinaret caput¹. Numquid non et scœminæ aquam petiit, ut biberet juxta puteum²? Bene ergo, fratres, derelictus videbatur a Deo, qui egere, et tribulari, et despici videbatur; ideo ait: «Deus meus, respice in me;» ideo roborata me, ut non deficiant membra tua, scilicet Discipuli videntes in me hanc magnam tribulationem, in qua videor derelictus a Deo. «Quare me dereliquisti?» id est, derelictum me ostendisti? Alii nesciant, sed ego agnovi; ideo necesse erat in vita et in morte mea ut a te (1) derelictum ostenderes. Verba ergo, Pater, derelictorum filiorum meorum clamant, ut interficiar: clamant, ut tanquam vermis conculcatus sim, et vilis reputatus; ideo «Non homo, sed abjectio plebis³.»

IV. Ideo scitote intelligentes, quod nunquam iste mundus liber exitisset, nisi Deus ut vermis et opprobrium hominum reputatus fuisset. «Deus meus, clamabo per diem et non exaudies.» hoc modo est intelligendum. Duplex est enim voluntas, quarum una est naturalis, et altera spiritualis. Naturalis voluntas est diligere præsentem vitam, mortem abhorre, prospera adamare, quæ tamen non est peccatum si voluntati spirituali consentiat. Voluntatis vero spiritualis est amare cœlestia, adversitates non timere, nec etiam mortem. Utramque enim voluntatem Christus habere voluit, ut nos doceret, quomodo utraque habenda erat. Timuit enim ex natura carnis mori quando dixit: «Tristis est anima mea usque ad mortem⁴,» sed naturalem per spirituales superavit, quia cum oraret pro prosperitate non est exaudita; cum autem pro (2) adversitate et redemptione (3) mundi exaudita est. Et hoc est: «Deus meus, clamabo per

¹ Luc. ix, 58. — ² Joau. iv, 7. — ³ Psal. xxi, 7. — ⁴ Matth. xxvi, 38.

(1) Cod. te sine voce a. — (2) Id. ita. — (3) Id. adversitatem et redemptionem.

» diem, et non exaudies.» In prosperitate clamavit, quando satiavit quinque millia hominum de quinque panibus et duobus piscibus; propterea populus voluit eum constituere regem. Vellet hoc caro, sed voluntas spiritus superavit, quia cum vidisset populi voluntatem, fugit ad montem; voluit itaque caro, et non est exaudita. Et iterum: «Clamabo per diem et non exaudies.» In nocte clamavit cum ait: «Pater, transeat a me calix iste¹,» scilicet passio ista; hoc oravit caro, et non est exaudita mortem timens et abhorrens; sed spiritus oravit: «Non, Pater, sicut ego volo,» secundum carnem, «sed sicut tu²» et ego volumus secundum spiritum. Timere namque voluit caput, ne deficerent membra; timere voluit dominus, ne servi desperarent; timere voluit, ne Martyres deficerent, cum ex lege naturæ mortem timerent. Nisi primo caput Martyrum limuisset, forsitan membra dicerent et dixissent: Non sumus de capite, quia moriendo caput nostrum non timuit. Ideo timere voluit caput, ut securaret membra; timere voluit, ut eum hominem esse non dubites; timuit ergo, ut et membra doceret non esse peccatum mori timere.

V. Sic enim passus fuit Dominus, cujus passio figurata fuit et traditio in Joseph. Jacob enim habuit duodecim filios; super omnes tamen Joseph plus dilexit. Cum venisset Joseph in Dothaim ad fratres suos, dixerunt fratres jam inflammati veneno invidiæ: «Ecce somniator venit, venite et occidamus eum; incusaverat enim fratres suos apud patrem peccato (1) pessimo³;» quia eos viderat agere non solum ad se invicem, sed etiam cum bestiis, quas pascebant. Tandem compellitur Joseph agere a fratribus, agere cum fratribus; sed omnino agens et patiens ronnuendo, consilio Judæ fratris sui venditur Ismaëliticis; accipientes tunicam sanguine cruentatam miserunt Jacob. Deprecabatur tamen Joseph fratres, ut non facerent hoc; tandem vendi-

¹ Matth. xxvi, 39. — ² Ibid. — ³ Gen. xxxvii, 2-19.

(1) Cod. pessimo.

tur et ducitur in Ægyptum. Hæc omnia, fratres, mystice de Christo dici possunt; nam quid per Jacob figuratur (1), nisi Deum Patrem, qui misit Filium suum Joseph, qui Salvator mundi interpretatur? Misit eum in Dothaïm, id est, in mundum, ad visitandum fratres suos Judæos, ut videret quid agerent ipsi et greges sibi commissi. Dothaïm enim interpretatur Defectus, ad quos conculcandos Joseph Salvator est missus a Deo Patre. Fratres enim Joseph erant in Dothaïm pascentes greges suos nequitiis et dolositate. Ideo ipsi Christum videntes et audientes, quæ in cœlesti curia audierat, somniantem existimabant, quia cum inaudita eis Dominus prædicaret, quasi somnia reputabant. Manipulus Joseph, est fidelium congregatio, qui fideles, velut manipulus fructificans, adorabant (2) Joseph; sol, et luna, et stellæ Christum adorant et benedicunt. Venditur etiam Christus a Judæis, quia venditur Joseph Ismaëlitis a Juda fratre suo; Ismaëlitæ Judæi interpretantur, et Judæi sanctæ Legis auditores fuerunt, sed non factores. Isti enim fuerunt Ismaëlitæ qui duxerunt Joseph in desertum, id est, in tenebras mortis Christum duxerunt. Et cum adamasset eum mulier, voluit eum tenere, sed fugit; ipsa enim mulier accusavit eum apud Pharaonem. Quæ namque, fratres, est hæc mulier quæ Joseph Christum tenere voluit, nisi Judæorum synagoga, quæ Christum allicere voluit, dum sibi similem in Legis intelligentia facere studuit? Adamasset Christum Judæorum synagoga, si Christus Legem litteraliter tenuisset. Sed ipse prædicans non littera, sed spiritu, fugit ab ea Christus, tanquam eam despiciens. Quapropter accusavit eum synagoga ad Dominum suum, scilicet Herodem et Pilatum, quasi cupientem Legem solvere; et damnatus est per eam suspendi cum duobus latronibus, quorum unus ait: « Memento mei, Domine, cum (3) veneris in regnum tuum¹. » Et ait Dominus ei: « Amen dico tibi: » Hodie mecum eris in Paradiso². »

¹ Luc. xviii, 42. — ² Ibid. 43.

(1) Deest figuratur in cod. — (2) Cod. adornabat. — (3) Id. dum.

VI. O Christi mansuetudo! o Dei benignitas! o vere inaudita dilectio! Moritur Christus, nec misereri obliviscitur Christus; pendet in cruce Christus, et oculum pietatis Latroni porrigit Christus; despicitur in cruce Christus, et tamen flectit ad Latronem caput; silit in cruce Christus, et tamen Latroni loquitur Christus: Hodie eris in loco parante tibi risum, quia ubi ego ero, ibi et tu eris; quia ubi ero in Paradiso, eris. Alter vero latro damnatus est. O quam dissimilia merita istorum latronum! Christus in medio duorum latronum pendet, et tamen eorum corda discernit, et aperte intuetur. Sed numquid « Personarum » acceptor Dominus¹, » qui ubi vitam et alteri mortem donat? Quid enim meruerat ille, cui vita æterna data est? Numquid pro Christo credidit? numquid eum excusavit? Absit; et tamen vita ipsi (1) datur. De latrone, Christi socius efficitur; de alieno, domesticus; de alienigena, civis Sanctorum et domesticus Dei². Numquid tamen acceptor personarum Deus? absit. Quid ergo fecerat Latio? quid boni commiserat, propter quod vita æterna ipsi datur? O fratres, sæpe et frequenter diximus, quod nullum malum impunitum, et nullum bonum irremuneratum. Fecerat enim hic Latio vel parentes ejus bonum aliquod (2): licet ipse in gratia non fuerit, tamen illud bonum quod fecit (3), via fuit prævia ad merendam gratiam. Licet nobis occultum sit, Deo soli tantum notum est; ideo grave valde est secundum exteriora judicare. Pendet ergo Christus hodie in medio duorum latronum; quod judicium futurum significat, in quo per crucem quosdam damnaturus, quosdam salvaturus est. O quam diversæ viæ, fratres! Alius ascendit in cælum, alius descendit ad infernum; pœna similis, sed dissimile præmium. Non ergo pœna, sed causa martyrem beatum facit. Aspiciat, o vos peccatores, Latio

¹ Act. x, 34. — ² Ephes. ii, 19.

(1) Cod. sibi. — (2) Hæc verba Pelagianam doctrinam aperte sapiunt, et declinant a vera fide. — (3) Cod. fuit.

nem in cruce pendentem; capialis ab eo exemplum qui in articulo mortis positus ait: «Memento mei, Domine, cum (1) veneris in regnum tuum¹.» Et quia corde hoc primum dixit, et ore idem complevit, meruit audire per gratiam: «Hodie mecum eris in Paradiso.» Timete, o vos, pœnitentes, et considerate, ne desperetis. Aspiciate Latronem, et eum imitemini, et (2) si non tempore juventutis, saltem tempore senectutis dicite: «Memento mei, Domine.»

VII. Hac autem hora, fratres charissimi, Adam exivit de Paradiso, in qua Latro intravit et stetit, quoadusque Dominus ascendit in cœlum. Solvitur autem postmodum Joseph a carcere, et efficitur dominus Ægypti; quod ad resurrectionem Domini pertinere videtur, qui post mortem Dominus factus est habens potestatem in cœlo et in terra solvendi atque aperiendi librum et solvere signacula². Tunc dicitur Mariæ post resurrectionem Filii, sicut dictum fuit Jacob: «Filius tuus vivit, et ipse dominatur in universa terra Ægypti³.» Tunc oblita erit Maria amplius dicere: «Fera pessima (3) devoravit⁴» Filium meum. Tunc enim ipsi dicetur per Joannem vel Jacobum: «Aspice an (4) tunicam filii tui sit⁵.»

VIII. Festinemus ergo, fratres, pœnitentiam agere, et a Domino veniam postulare, per quam David salvatur, per quam Maria liberatur, per quam Latro in Paradisum recipitur. Non est, fratres, qui non peccet⁶; ideo omnes curatione et confessione indigemus. Hæc est ultima Christianorum medicina, confessio; hæc est turris fortitudinis Sion, a qua omnes oppressi sanantur et defensantur: hæc est medicina, ad quam vulnerati fugientes sanantur; per hanc Petrus apostolatam recuperavit. Hæc autem utilitas sola ex Dei bonitate est, quia «Suavis est, et misericordia ejus super omnia opera ejus⁷.» Non ergo est differenda con-

¹ Luc. xxiii, 42. — ² Apoc. v, 5 — ³ Gen. xlv, 26. — ⁴ Id. xxxvii, 20. — ⁵ Ibid. 32. — ⁶ 3 Reg. viii, 46. — ⁷ Psal. cxlii, 9.

(1) Cod. dum. — (2) Id. ut. — (3) Id. pessima. — (4) Id. ut.

fessio et pœnitentia, fratres, quia præsens vita nullis (1) promissa est. Clamat in cruce Dominus, brachiis extensis, capite inclinato, manibusque et pedibus perforatis: Confitemini, filii convertentes vos, et ego sanabo vos. Nam propter vos sic affixus sum cruci; inclino ad vos caput invitans vos ad pacem. Currite igitur, fratres, ad sacerdotes, et confitemini, et facite pacem cum Deo non cras, sed hodie, quoniam «Jam posita est securis ad radicem arboris¹,» ut feriat, nisi vos properetis emendare. Non desperet aliquis de tam (2) piissima misericordia; non est enim aliqua tam gravis culpa, quæ non habeat veniam. State ergo, fratres, in confessione, quia hinc dæmones, hinc caro, hinc mundus nos expugnant. Impii autem prospera diligunt, labores pœnitentiæ vitant, vitiis non resistunt. Tales Christum pacificum non videbunt. O miseri, divitiæ mundi vos excæcant. In hoc enim apparet, quod longe estis a Deo, quia plus divitias quam Deum amatis. Relinquetis (3) divitias vestras alienis, et sepulera domus vestræ (4) erunt in æternum². Thesaurizate vobis, o divites, thesauros virtutum in cœlo, facite cum Deo usuram, ut in æternum florentes, recipiatis fructum in tempore suo. Amen.

¹ Matth. iii, 10. — ² Psal. xlviii, 12.

(1) Cod. ullis. — (2) Id. tui. — (3) Id. relinquitis. — (4) Id. eorum.